

"Hand in Hand"

Pestprotocol
Pestprotocol
Montessorischool Oosterhout
Montessorischool Oosterhout

Pestprotocol

Inleiding

DOEL

Alle kinderen op onze school moeten zich veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er moet in en rond de school sprake zijn van een veilig klimaat, waarin kinderen zich harmonieus en op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen er elkaar op aanspreken wanneer zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Een goed pedagogisch klimaat kan pestgedrag vaak al voorkomen. De vier hoofdregels op onze school worden duidelijk zichtbaar in de hal en de lokalen opgehangen, zodat we in voorkomende gevallen kinderen daarop kunnen wijzen:

- 1. Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in de klas en daarbuiten.**
- 2. We respecteren elkaars spullen en vragen altijd toestemming als we iets van een ander willen gebruiken.**
- 3. Ik moet onderwijs kunnen krijgen.**
- 4. Ik moet onderwijs kunnen geven.**

Leerkrachten kunnen deze gezamenlijke regels in overleg met de leerlingen verder aanvullen met meer specifieke groepsregels.

PESTEN OP SCHOOL

Pesten komt helaas op iedere school maar ook daarbuiten voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Het zich niet (langer) veilig voelen op school of thuis is dermate ontwrichtend voor een kind dat we alles in het werk willen stellen om de mogelijk ontstane onveiligheid om te buigen in veiligheid. In het navolgende geven we aan de door ons geformuleerde doelstellingen "handen en voeten".

Voorwaarden:

Om pesten effectief te kunnen bestrijden, moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

- Pesten moet als probleem worden gezien door *alle direct betrokken partijen*: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de "zwijgende", neutrale groep), leerkrachten en ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna er, samen met hen, regels worden vastgesteld. We doen dit gedurende het gehele schooljaar.
- **We stellen samen met de kinderen de voor ons belangrijke gedragsregels op.**
- Alle betrokkenen bij de dagelijkse opvoeding van het kind moeten een mogelijk pestprobleem in gezamenlijkheid oplossen. Dit is geen eenvoudige zaak en daarom hanteren we een aantal stappen die gezet worden om het pesten te doen stoppen en het negatieve gedrag/de negatieve gevoelens om te buigen in een gevoel van veiligheid voor iedereen!

HOE WIJ OP MONTESSORISCHOOL OOSTERHOUT MET PESTEN OMGAAN

In dit deel willen we ingaan op hoe we als school (kinderen, leerkrachten en ouders) willen omgaan met pesten. Zoals reeds eerder gezegd proberen we door een goed pedagogisch klimaat te scheppen, het pesten te voorkomen.

De groepsleerkrachten zijn in eerste instantie de spil en aanspreekpunt waarom alles draait. Dit geldt voor het scheppen van een veilige sfeer en een goed pedagogisch klimaat, maar ook voor het oplossen van problemen met betrekking tot pesten.

Mocht er onverhoopt toch een probleem ontstaan met betrekking tot pesten, dan handelen we zoals in de hieronder globaal beschreven stappen:

1. signaleren en melden.
2. plan van aanpak
3. als het pesten niet stopt (sancties).

Zeker in het begin van elk schooljaar zal de gehele procedure (hoe pakken we het pesten aan?) ook met de kinderen worden doorgesproken en aan de kinderen worden uitgelegd.

Het signaleren van pesten:

Het signaleren van pesten kan op verschillende manieren gebeuren:

- Doordat een leerkracht het pesten zelf signaleert.
- Doordat medeleerlingen dit constateren en melden bij leerkracht, directie of ouders. **Met de kinderen bespreken we dat het melden van pesten géén klikken, maar juist een goede handelswijze is. We zijn met elkaar verantwoordelijk voor een goede, veilige sfeer op school en daarbuiten!**
- Doordat ouders/verzorgers het pestgedrag melden bij leerkracht, vertrouwenspersoon of directie.

N.B.: nadrukkelijk wordt op de informatieavonden aan het begin van ieder schooljaar aan de ouders verteld dat we in de aanpak van pesten een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben en dat we samen het probleem moeten oplossen.

Voorts is het natuurlijk van het grootste belang dat alle betrokken partijen op de hoogte worden gebracht van het probleem. Het is dus essentieel dat ouders en/of verzorgers van beide partijen op de hoogte worden gebracht van het gesignaleerde probleem en de verdere aanpak. Goede communicatie is het begin van een goede oplossing!!

- ❖ Na een melding van pesten probeert de leerkracht die de melding heeft gekregen zo goed mogelijk in beeld te krijgen wat er speelt:
 - Wie zijn er bij het pesten betrokken?
 - Hoe wordt er gepest en wanneer met name?
 - Hoe lang speelt het pesten al?
 - Is er een directe aanleiding voor het pesten?
 - Is het kind al vaker gepest? (op een andere school, in een ander jaar?)
 - Zijn de ouders al op de hoogte?
- ❖ De leerkracht van de groep waarin het pestprobleem is gesignaleerd, is in eerste instantie verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak. Eventueel kan hij/zij daarbij de hulp inroepen van collega's, met name van de bouwcoördinator, de IB-er of de vertrouwenspersoon. Van het plan van aanpak worden ook weer alle bij de opvoeding betrokken partijen op de hoogte gesteld (ouders/verzorgers/betrokken leerkrachten).

N.B.: de aanpak wordt afgestemd op de leeftijd van de kinderen.

Het Plan van aanpak ONDERBOUW

Bij deze groep kinderen pogen we door middel van rollenspellen, verhalen en gesprekjes met alle kinderen het probleem te benoemen en om te buigen naar wenselijk gedrag. De aanpak zal hier meer klassikaal zijn en aangestuurd en gecontroleerd worden door de leerkracht. We verwijzen ook hier weer naar de sociaal emotionele methode (voor onze school de Kanjer-methode) en overig materiaal, dat voor een deel te vinden is in de bijlage en de genoemde sites op internet (zie literatuurverwijzingen en bijlagen).

Het Plan van aanpak MIDDEN- en BOVENBOUW

Nogmaals melden we hier nadrukkelijk dat de hieronder beschreven werkwijze met de kinderen aan het begin van ieder schooljaar wordt doorgenomen (zeker in het begin).

In het plan van aanpak wordt in eerste instantie afgesproken welke kinderen betrokken worden bij de oplossing van het probleem. Zowel de pester als het gepeste kind wordt in een terzijdegesprek van de ondernomen stap(pen) op de hoogte gebracht: een waarschuwing voor de één, een hart onder de riem voor de ander.

De kinderen die worden uitgenodigd door de leerkracht, voor het samen bedenken van een oplossing zijn in principe "neutraal", maar sociaal sterkere kinderen. Dit heeft als grote voordeel dat de emotionele lading die het probleem meestal doet escaleren, minder groot en prominent aanwezig is.

Het pestprobleem wordt in algemene zin aan de kinderen voorgelegd met de vraag of zij manieren weten te verzinnen om ervoor te zorgen dat iedereen in de groep zich veilig voelt en hoe ze ervoor zouden kunnen zorgen dat het pesten ophoudt. Hierbij kan verwezen worden naar één van de hoofdregels op onze school:

"Iedereen moet zich veilig voelen in de klas en op school."

Na een af te spreken periode wordt er met de betrokken kinderen geëvalueerd hoe e.e.a. is verlopen. Met het gepeste kind wordt afzonderlijk gesproken met als belangrijkste vraag of hij/zij verschil voelt tussen de pestsituatie en de huidige situatie.

Vervolgens worden er, indien nodig, nieuwe afspraken gemaakt of ideeën geformuleerd die na een af te spreken periode – bijv. twee weken – opnieuw worden bekeken/geëvalueerd.

N.B.: het is handig om vooraf een **sociogram** te maken van een groep zodat er een weloverwogen keuze gemaakt kan worden voor de samen te stellen "counselinggroep". Dit geldt voor alle groepen!!

Voor een "sjabloon" van een plan van aanpak zie de bijlage 4.

Als het pesten toch doorgaat

We hopen dat met bovenvermelde aanpak de meeste problemen worden getackeld. Als het pesten echter toch doorgaat en de situatie blijft voor het betrokken kind/de betrokken kinderen onveilig, dan nemen we de volgende stappen:

Richting pester en ouders

Er vindt onmiddellijk een nieuw gesprek plaats met de ouders van de pester en er wordt duidelijk gemaakt dat het pesten niet is gestopt en dat er sancties worden getroffen. Proportionaliteit staat daarin voorop. Zo kan er gedacht worden aan het in de pauzes binnen blijven, het niet meer mogen buitenspelen tijdens het overblijven voor een bepaalde tijd, het uitgesloten zijn voor een bepaalde periode, van deelname aan gymlessen, uitstapjes o.i.d.

Houd echter hierin ook rekening met de gevoelens van de pester en geef dit kind ook voldoende ondersteuning, zodat de gevoelens van boosheid over de sancties niet de overhand kunnen krijgen.

- Benoem het goede gedrag van het kind en corrigeer meteen het ongewenste gedrag. Benoem de gevolgen van het gedrag en het mogelijk gevoel bij de ander.
- Wees duidelijk naar de pester: zijn/haar gedrag is afwijkend.
- Probeer (nogmaals) achter de oorzaak van het pesten te komen, maar hou voor ogen dat:
 - 1. er in 99% van de gevallen geen concreet aanwijsbare oorzaak is
 - 2. de pester doorgaans eigen ongenoegen (van thuis, van school) afreageert op een bruikbaar mikpunt, zoals een kind dat zich niet of onvoldoende kan verweren
 - 3. kinderen vaak een (uiterlijk) kenmerk van het gepeste kind noemen als aanleiding, omdat iedereen zijn/haar gedrag probeert te verantwoorden
 - 4. het voor ieder kind mentaal/emotioneel schadelijk is om gedurende een periode de boodschap te krijgen dat hij/zij in een machtspositie ongestraft wekomt met wangedrag: bij langdurig pesten kan professionele begeleiding noodzakelijk zijn
- We laten het kind dat pest een "intentieverklaring" ondertekenen waarin hij/zij aangeeft dat hij/zij zal stoppen met pesten.

Belangrijk:

- We stellen de pester in de gelegenheid om dat wat hij heeft fout gedaan op een goede manier te corrigeren: bijvoorbeeld excuses maken, tekening maken, dat wat kapot is, indien mogelijk, repareren, anders vergoeden enz.

Ouders: (zie ook de bijlage 2)

Ook ouders moeten mogelijk worden ondersteund in de begeleiding van hun kind.

Belangrijk in deze zijn de volgende zaken:

- Neem de ouders van de pester serieus
- Hou rekening met de gevoelens van de ouders
- Schakel indien nodig en in overleg met de ouders externe hulp in: sociale vaardigheidstraining, orthopedagogie, kinderpsychologie

Het gepeste kind

Natuurlijk houden we goed zicht op de gevolgen voor het gepeste kind, een goede ondersteuning van het betreffende kind is heel belangrijk. Het zelfvertrouwen heeft door het pesten mogelijk een flinke dreun gekregen en het is dus van belang dat we het kind het gevoel geven dat het niet alleen staat.

- De leerkracht heeft een autoriteitspositie in de groep. Gebruik die positief: toon aan de groep dat u het gepeste kind accepteert door middel van uw gedrag: neem de vragen van het kind binnen/buiten de les serieus, luister en geef antwoord ('Ik weet het niet, maar ik zoek het even op' is óók een antwoord)
- Check regelmatig hoe het met het kind gaat. Toon begrip en medeleven.
- Benadruk ook jegens het gepeste kind dat het gedrag van de pester afwijkend is, niet dat van het gepeste kind!
- Hou in gedachten dat een gepest kind vaak eerst de 'fout' bij zichzelf zoekt (ik draag een bril/ heb sproeten/ lach raar/ stel te veel vragen/ kan niet goed gymen etc) en denkt dat hij/zij het getreiter verdient, dus:
- Ga wel na hoe het kind op pestgedrag reageert en wat mogelijke alternatieven zijn voor dit gedrag. Probeer zodoende de weerbaarheid van het betrokken kind te vergroten, maar ... wees voorzichtig met het voorstellen van alternatief gedrag om de invloed van het gepeste kind op de relatie met de andere kinderen ten goede te keren (mensen verschillen nu eenmaal van elkaar en dat mág).
- Benoem de sterke kanten van het kind: geef hem/haar schoolwerkjes waarin hij/zij die sterke kanten kan laten zien en beoordeel die ook in de verslagboekjes.
- Ga na of het kind zelf mogelijke oplossingen ziet.
- Schakel indien nodig en in overleg met de ouders externe hulp in, zoals sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of GGZ.

Voor een lijst met belangrijke adressen, telefoonnummer en internetsites verwijzen we naar bijlage 3.

Cyberpesten en internet (zie ook bijlage 1: internetprotocol)

Een speciaal hoofdstukje willen we wijden aan het zogenaamde cyberpesten via internet (MSN/chatten).

Steeds vaker zien we dit de kop opsteken. Het is zaak dat aan ouders wordt medegedeeld dat we kinderen hiervan bewust maken en dat dus ook de ouders thuis regelmatig moeten nagaan of er via de computer gepest wordt. In de bovenbouw wordt er d.m.v. een kort project aandacht aan besteed.

Als kinderen buiten schooltijd chatrooms bezoeken, is dit de verantwoordelijkheid van de ouders. Maar dit laat onverlet dat we als school geconfronteerd kunnen worden met de gevolgen van het "pest-chatgedrag". Als we een melding krijgen van dergelijke zaken, dan nemen we maatregelen zoals hierboven geschetst maar kunnen we als extra sanctie aan de ouders vragen om het kind (tijdelijk) een "computerverbod" op te leggen. Tijdens de informatieavonden zullen we ieder schooljaar opnieuw aandacht vragen voor het internetprotocol. Ouders zijn tevens in de gelegenheid om via de website van de school informatie te krijgen over hoe ze hun kinderen op een verantwoorde manier kunnen begeleiden bij het computer- en internetgebruik.

Evaluatie:

in alle gevallen zal er na maximaal 2 maanden een korte evaluatie zijn over de afhandeling van het incident. bij zowel ouders als leerlingen wordt nagevraagd of de afspraken die zijn gemaakt worden nageleefd. Ook wordt er expliciet gevraagd of de partijen zich voldoende gehoord hebben gevoeld. Deze gegevens worden opgenomen in de jaarlijkse evaluatie van de situatie mbt. het pesten op de school en de toepassing van het pestprotocol in het bijzonder.

Leerkrachten en Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.